

Tři úskalí: sobectví, zvyky a starosti

Rudolf Steiner

Esoterní hodina, Kassel, 27. června 1909

Jelikož se tolik členů účastní takovéto hodiny poprvé, začali bychom opět tím, že bychom si řekli, že esoterní hodina je taková hodina, při níž odpovědnost za řečené nespočívá na tom, kdo mluví. Zopakujme si také ještě jednou pravdy, které patří k esoternímu životu.

V běžném životě provádí člověk také úkony, které zůstávají pro jeho ducha nevědomé. Zavře například oko, když se ho dotkne moucha. Kdyby měl tento pochod zavření oka nejprve vymyslet, příliš slavně by to nedopadlo. Této a mnoha jiným činnostem se naučil na základě nesčetných omylů. I ty nejvznešenější bytosti tak svou vznešenost získaly jenom na základě toho, že byly na všech stupních svého vývoje vystaveny omylům a teprve poněmáhle dosahovaly svých schopností, takže omyly již nebyly možné, protože to, čemu se naučily, se stalo automatickým. Tak se i my máme naučit provádět automaticky leccos z toho, na co zatím ještě musíme vynakládat mnoho myšlenkové síly. Když se naše obvyklé Já pozvedne a zrodí se vyšší Já, musíme se postarat o to, aby naše myšlení současně probíhalo natolik logicky a zákonitě, že nebude docházet k omylům; jinak nastane okamžik, kdy Já ponechá nižší myšlení samo sobě, čímž dojde k velkému zmatku v nižší přirozenosti. Kdo se domnívá, že myšlení je něco podřadného, něco, k čemu se nemusí namáhat, ten není schopen esoterního života. Právě na myšlení totiž záleží ze všeho nejvíc.

Tři podstatné věci musí mít člověk na paměti, chce-li esoterně pokročit, a to: sobectví, sklon podléhat oblíbeným zvykům a starosti.

Cvičení, jak jsou nám dávána, a theosofie, jak se teď učí, jsou prostředky umožňující dospět k bezchybnému *logickému myšlení*, takže myšlenky se pak samy od sebe logicky odvíjejí a nevznikají omyly. To je sice vznešený ideál, kterého ještě dlouho nedosáhneme, máme však o něj ze všech sil usilovat. Toto je správná příprava pro astrální tělo. Když se myšlení odvíjí logicky, nemohou se už vzdouvat žádosti a tělo pracuje automaticky.

Co se týče toho druhého: Rodíme se s určitými sklony, které se během života proměňují ve zvyky. To, co se v dřívějším životě k těmto zvykům hodilo,

se teď stává překážkou ve vývoji. Člověk by se měl proto neustále zodpovídat z každého zvyku a každého konání, které vzniká na jeho základě. Neúprosně by se měl pouštět do sklonů k určitým zvykům a zbavovat se jich, neboť tyto zvyky vězí v éterněm těle a zabraňují mu ve vývoji.

Starosti vytvářejí tlak na fyzické tělo. Do určité míry musí každý člověk nést starost o to, co je pro něj nezbytné; avšak mimo tuto hranici jsou starosti velkým zlem, poněvadž znemožňují myšlení, když vysušují mozek, který pak v dalším životě není schopen přijímat nové myšlenky. Starosti se v nás vynořují proto, že jsme do sebe vpustili ducha mamonu. Dnes už je všechno tak zmateri- alizované, že mluví-li se o starostech, tento duch se teď uplatňuje v té nejmateriálnější oblasti. A tento duch do nás pronikl tak hluboko, že naši vůdcové učinili opatření, aby naše starosti vzali zčásti na sebe a ulevili nám tak od nich. Největším vzorem je Kristus, jenž je všemi uznáván jako „muž plný bolesti“, Spasitel, na nějž můžeme naložit své starosti. Kdo tohle ví a chce žít v Kristu, ten se může zbavit svých starostí a posílit a uzdravit své fyzické tělo, aby se uzdravila i jeho duše.

GA 266/1